

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/34/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113220768
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4113220768.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s. r. o. so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 45 869 464, zast. verita, s. r. o. so sídlom Bratislava, Karpatská 18, IČO: 35 940 875, proti povinnému: P. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., F. XX, o vymoženie sumy 2.537,56 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 15. júla 2013 č. k. 23Er/748/2013-12, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Povinnému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa žiadosť súdnej exekútorky Mgr. Jany Sitášovej, Exekútorský úrad Bratislava, Astrová 2/A, 821 01 Bratislava, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 25 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 879j, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka a preskúmaním všeobecných úverových podmienok oprávneného zistil, že vo všeobecných podmienkach, ktoré tvoria súčasť zmluvy, v článku 11.2 Prechodné a záverečné ustanovenia, ako aj v samotnej úverovej zmluve - čl. 3 ods. 6 bola obsiahnutá rozhodcovská doložka. Okrem toho zistil, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, ktorá bola podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku, má povahu spotrebiteľskej zmluvy. Jednalo sa o zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ vo viacerých prípadoch a voči vopred neurčenému počtu spotrebiteľov, ktorí obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňujú, rovnako tak obchodné podmienky boli vopred pripravené bez možnosti ich modifikácie. Na právny vzťah medzi účastníkmi bolo preto nutné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ktoré majú kogentnú povahu. Za takéhoto stavu musel exekučný súd podrobiť túto zmluvu súdnej kontrole, či sa nenavrhuje vymáhať plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Následne posúdil rozhodcovskú doložku uvedenú v obchodných podmienkach pre úver, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy, za neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko uvedená doložka spôsobovala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňovala spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponechávala ho výlučne na vôli dodávateľa. Spotrebiteľ mal iba možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, a teda aj tomu, že prípadný spor sa bude riešiť v rozhodcovskom konaní a to pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti Rozhodcovská Arbitrážna a Mediačná, a. s. Podľa názoru súdu, už len tieto skutočnosti bolo možné považovať za dostačujúce na záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, vzhľadom na zásadný dopad tejto zmluvnej podmienky na vzťahy

medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Podľa názoru súdu bolo dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve, ktorá bola súčasťou obsahu formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu, neprijateľnou podmienkou. Predmetná rozhodcovská doložka bola neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a teda rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán. Preto rozhodcovský rozsudok vydaný v tomto konaní nemohol byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Svoj názor o neprimeranej povahe rozhodcovskej doložky oprel aj o judikatúru Európskeho súdneho dvora a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 č. k. 6 Cdo 1/2012. Na základe vyššie uvedených skutočností mal za to, že boli splnené podmienky na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c) ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, dôvodiac tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a účastníkovi konania - oprávnenému sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, bol toho názoru, že účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne uplatnil rozdielny procesný postup. Konkrétne to podľa neho znamenalo, že rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu. Vyplýva to z § 159 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány, čo platí aj v prípade, ak ide o rozsudok rozhodcovského orgánu. Zároveň zdôraznil a dal do pozornosti skutočnosť, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a. s. postupovala v súlade s § 93b) zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. To, že ju neodmietol je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. S poukazom na uvedené namietal, že súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomenul tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie poverenia. Mal za to, že v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Dodal, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť, či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, a to ani v prípade pasívneho správania účastníka v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný, nemôže exekučný súd naprávať prípadné chyby a nedostatky exekučného titulu. Konštatoval, že z ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. vyplýva, že rozpor s dobrými mravmi je viazaný na plnenie, a nie iba na to, či samotná zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku; nie každá skutočnosť hodnotená ako neprijateľná podmienka spôsobuje aj rozpor plnenia s dobrými mravmi. Rozhodujúce podľa neho bolo len to, či plnenie, ktoré má byť vykonané odporuje alebo neodporuje dobrým mravom; len tento zákonný dôvod umožňuje zastaviť exekučné konanie. Poukázal tiež na to, že úverová zmluva, ktorej plnenie je predmetom konania, predstavuje štandardnú úverovú zmluvu, ktorou bol poskytnutý úver bankou, ktorá bola zriadená a pôsobí v Slovenskej republike v súlade s ustanoveniami zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska, teda nejde o žiadny nebankový subjekt mimo dohľadu národnej banky. S uvedenými závermi sa stotožnil aj Generálny prokurátor Slovenskej republiky, ktorý v obdobnej veci podal mimoriadne dovolanie a žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Poukázal tiež na záver uznesenia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3M Cdo/11/2010 zo dňa 26. 09. 2011 a skutočnosť, že rovnakým spôsobom rozhodol aj Krajský súd v Prešove vo svojom uznesení zo dňa 21. 12. 2011 sp. zn. 9CoE/27/2011. Následne dal do pozornosti aj nálezy a uznesenie Ústavného súdu SR a uviedol, že zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere v ustanovení § 93b ods. 1 zakotvoval povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov (teda i zo zmlúv o úvere) budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Dodal, že text rozhodcovskej doložky neobsahoval žiadnu alternatívu k rozhodcovskému konaniu v súlade so

zákonnou definíciou rozhodcovskej zmluvy v § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. i s ustálenou praxou v odbore. Rozhodcovská doložka bola naformulovaná a dojednaná na základe splnenia zákonnej povinnosti banky a ako taká nemôže predstavovať neprijateľnú podmienku, preto navrhol, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Sudca súdu prvého stupňa predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienil vyhovieť (§ 374 ods. 4 OSP).

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd vec prejednal podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Z obsahu spisu vedeného v danej veci nesporne vyplýva, že exekučné konanie začalo dňa 21. 05. 2013, kedy došiel súdnej exekútorke Mgr. Jane Sitášovej návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - Rozhodcovského rozsudku, vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s. so sídlom Trnavská cesta 7, Bratislava, sp. zn. IDB0610002 zo dňa 15. 07. 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25. 10. 2011 a vykonateľnosť dňa 29. 10. 2011. Súdna exekútorka dňa 19. 06. 2013 doručila súdu prvého stupňa návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom, rozhodcovským rozsudkom, zmluvou o úvere a Obchodnými podmienkami pre úver verzia 7/2007.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. 10. 2008) sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46, zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej

vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Cdo 31/2013).

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offico) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvého stupňa ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvého stupňa, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

K samotnému záveru súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosti, a teda platnosti) treba uviesť, že rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formuláciu rozhodcovskej doložky, obsiahnutú v bode 11.2. Prechodné a záverečné ustanovenia Obchodných podmienok pre úver verzia 1/2007 nemožno považovať v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože opomenula povinnosť stanovenú v § 93b ods. 2 zák. č. 483/2001 Z. z. a to dať klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku - „Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov (OSP, Exekučný poriadok).“ Naviac odvolací súd zastáva názor, že rozhodcovská doložka upravená v obchodných podmienkach nebola platná ani z dôvodu, že nebola zachovaná jej písomná forma, pretože rozhodcovská doložka nebola obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami, čím sa aj vylúčila akákoľvek možnosť rozhodcovskú doložku neprijať. Čo sa týka bodu 6 vyjadreného priamo v zmluve o úvere, odvolací súd má za to, že uvedené nemožno považovať za splnenie podmienky podľa § 93b Zákona o bankách, pretože ani toto ustanovenie neumožňuje klientovi rozhodcovskú doložku neprijať, resp. vyjadriť sa k nej. Má možnosť len rozhodcovskú doložku prijať alebo neuzatvoriť zmluvu o úvere. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že povinnému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v tomto štádiu konania mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.